

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

Fakulta sociálně ekonomická

Mladí lidé a trh práce: případová studie regionů ve státech Visegrádské skupiny

**Ing. Miroslav Kopáček
Ing. Lucie Horáčková**

XXI. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách
Kurdějov, 13. - 15. června 2018

Teoretická východiska

Současní mladí lidé

- věková skupina -15 až 24 let (metodika Eurostat)
- generace Y - 80. léta 20. stol. až 2000 (Strauss, Howe, 1991; Strauss, Howe 2000)

Příčiny nezaměstnanosti mladých lidí

- sebevědomá generace (Kraus, 2018)
- degradace terciálního vzdělávání (Kobylinska, Rolnik-Sadowská, Samul, 2017)
- požadavek odborné praxe (Mann, Huddleston, 2017)

Řešení příčin nezaměstnanosti

- učňovské obory (Gorlich, Katznelson, 2018)
- aktivní programy (Eichhorst, Rinne, 2018)
- profesní tréninky - rekvalifikační kurzy (Hardoy et al., 2018)
- demotivační systém sociálních transferů (Eichhorst a Rinne, 2018)

Metodologie a data

Multikriteriální indikátor - dílčí indikátory:

- předčasné ukončení vzdělávání a odborné přípravy (18 - 24 let);
- mladé obyvatelstvo, které nemá zaměstnání ani není zařazeno v procesu vzdělávání nebo jiné odborné přípravy (15 - 24 let);
- míra zaměstnanosti (15 - 24 let);
 - pro mladé obyvatelstvo při vstupu na trh práce je významnou konkurenční výhodou praxe (Kobylinska, Rollnik-Sadowská, Samul, 2017; Huddlestona 2017; Gorlich, Katznelson, 2018), ačkoliv ve věku od 15 do 24 let je významná část populace v procesu formálního vzdělávání, případně jiné odborné přípravy;
- míra nezaměstnanosti mladých (15 - 24 let);
- odpracované hodiny v zaměstnání na plný úvazek za týden (15 - 24 let);

Metodologie a data

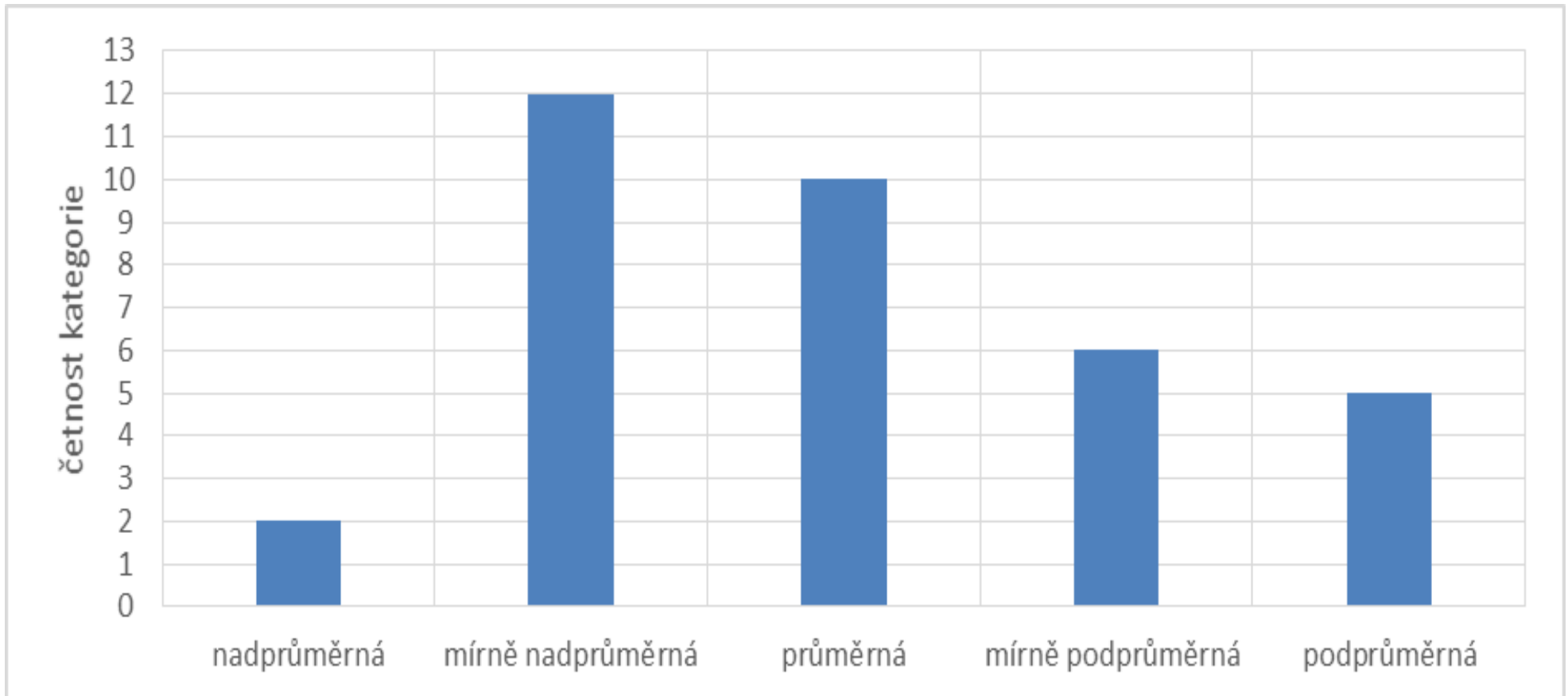
Multikriteriální indikátor – výpočet:

- aritmetický průměr hodnot dílčích indikátorů;
- normování dílčích indikátorů;
 - přepočítání hodnot aritmetických průměrů na škále od 0 do 100;
 - maximální hodnota = 100, minimální hodnota = 0;
 - $$x = \frac{x_i - x_{\min}}{x_{\max} - x_{\min}} * 100 \quad (\text{indikátor pozitivního charakteru}),$$
 - $$x = \frac{x_{\max} - x_i}{x_{\max} - x_{\min}} * 100 \quad (\text{indikátor negativního charakteru}).$$
- výpočet multikriteriálního indikátoru;
 - aritmetický průměr normovaných hodnot jednotlivých pěti dílčích indikátorů;
- vytvoření kategorií dle jejich úrovně;
 - regiony byly prostřednictvím histogramu rozděleny do pěti skupin dle dosáhnuté úrovně: nadprůměrná, mírně nadprůměrná, průměrná, mírně podprůměrná a podprůměrná.

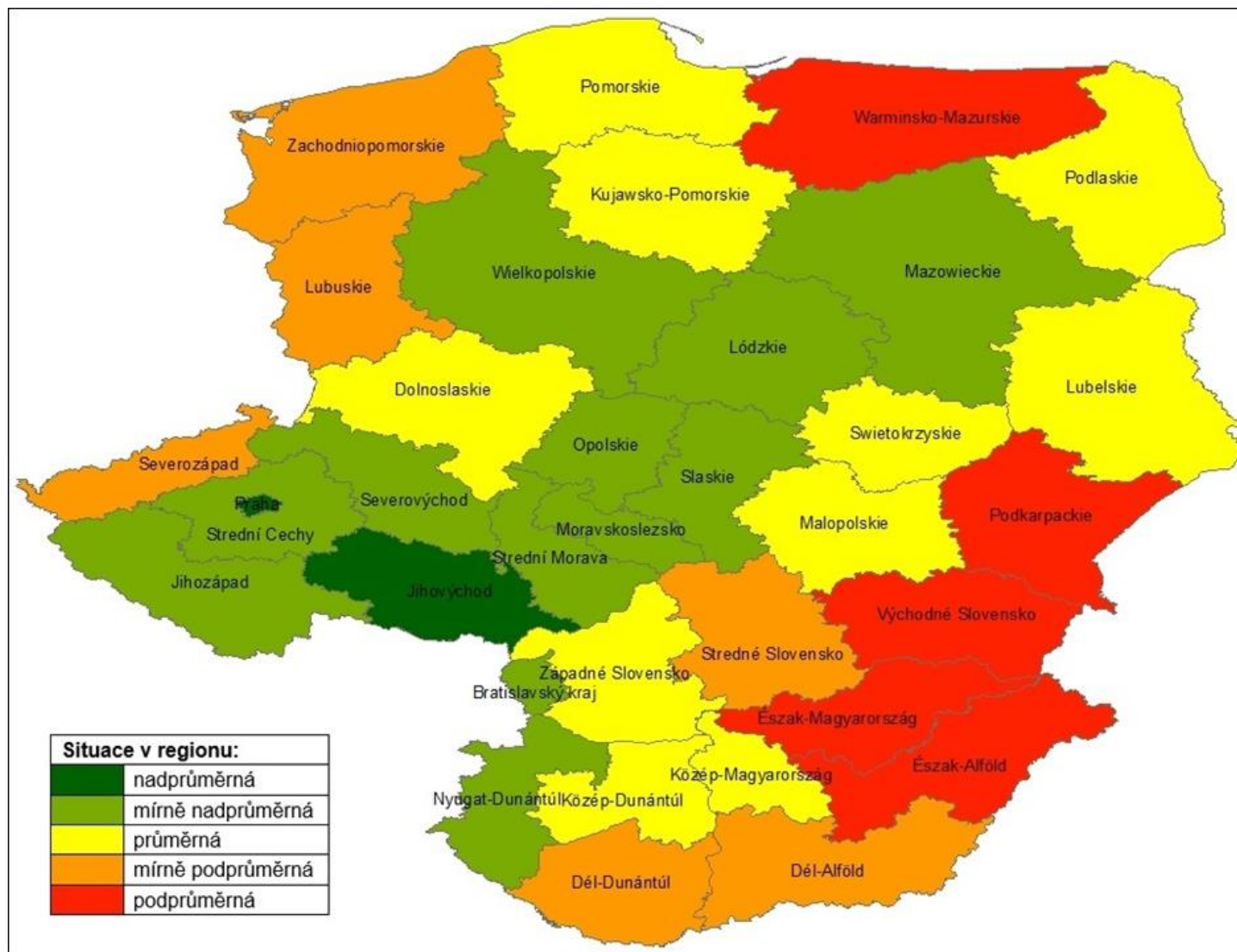
Komparace států V4 z hlediska vybraných ukazatelů (průměr 2012 až 2016)

sledovaný indikátor	Česko	Slovensko	Polsko	Maďarsko	Evropská unie (EU 28)
Předčasné ukončení vzdělávání a odborné přípravy (18 – 24 let)	5,8	6,5	5,4	11,8	11,5
Obyvatelstvo mimo zaměstnání i odbornou přípravu (15 – 24 let)	8,1	13,3	11,5	13,3	12,5
Míra zaměstnanosti (15 – 24 let)	27,0	22,2	25,8	23,2	32,7
Míra nezaměstnanosti mladých (15 – 24 let)	15,5	29,2	23,2	21,1	21,7
Týdenní odpracované hodiny při plném úvazku (15 – 24 let)	38,2	39,0	38,7	39,1	32,3

Histogram - četnost NUTS2 regionů států V4 z hlediska úrovně dle multikriteriálního indikátoru

NUTS2 regiony států V4 dle skupin podle výpočtu multikriteriálního indikátoru

Shrnutí

- nejlepší situace je v České republice;
 - 7 z 8 celkových NUTS2 regionů - situace minimálně nadprůměrná;
 - 2 NUTS2 regiony (Praha a Jihovýchod) - situace vůbec nejlepší ze všech NUTS2 regionů Visegrádské skupiny + NUTS2 Střední Čechy 3. místo;
- Polsko, Maďarsko a Slovensko - obdobná situace - citelná územní diverzifikace úrovně jednotlivých regionů;
 - od mírně nadprůměrných regionů až po regiony velmi podprůměrné;
- nejhorší situace - regiony v Polsku, Maďarsku a na Slovensku se společnou hranicí s Ukrajinou a polský přímořský region Warmińsko-mazurskie
- NUTS2 regiony mající na svém území hlavní město nebo s ním bezprostředně sousedí, tak vykazují zpravidla minimálně mírně nadprůměrnou situaci
 - jedinou výjimkou je Budapešť a region Közép Magyarország (situace průměrná)